USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **A. O.,** zastoupený JUDr. Lucií Strakovou, advokátkou se sídlem Babická 2379/1a, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 6. 2017, č. j. OAM-425/ZA-ZA11-ZA05-2016, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. 1. 2019, č. j. 29 Az 63/2017 – 39,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce, JUDr. Lucii Strakové, advokátce se sídlem Babická 2379/1a, Praha 4, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce a náhrada nákladů v řízení o kasační stížnosti ve výši 9975 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Včasně podanou kasační stížností brojí žalobce proti shora označenému rozsudku (dále jen „napadený rozsudek“) Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“). Napadeným rozsudkem byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti shora označenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto, že se mu mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

[2] Žalobce v řízení před krajským soudem zejména namítal, že žalovaný v řízení o jeho žádosti o mezinárodní ochranu porušil ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, když nepřihlédl ke všem okolnostem jeho případu podle § 2 odst. 4 tohoto zákona a dále ke všemu, co vyšlo v průběhu řízení najevo podle § 50 odst. 4 téhož zákona. Rovněž namítal

porušení § 14 zákona o azylu. Žalobce dovozoval ze své jezídské národnosti důvody svého odchodu z Arménské republiky a podání žádosti o mezinárodní ochranu v České republice. V žalobě vylíčil, že v době 15 let před jeho odchodem byl vystaven bití při prodeji svého dobytka a ponižujícímu zacházení a mučení, když si na to stěžoval u příslušných orgánů. S odkazem na Výroční zprávu Amnesty International 2016/2017 ze dne 22. 2. 2017 namítal, že při návratu bude vystaven diskriminačnímu zacházení ze strany většinového obyvatelstva a nebude moci vyhledat nápravu u státních orgánů z obav před špatným zacházením ze strany policie. S odkazem na zprávu U. S. Department of State v žalobě dále poukazoval na diskriminační problémy s pracovním uplatněním ve veřejném sektoru, na nerovné zacházení ve společnosti a na beztrestnost arménských státních příslušníků zabezpečujících vynutitelnost práva. Kvůli jeho zkušenostem s arménskou policií mu hrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu.

[3] Krajský soud shrnul, že žalovaný správně vyhodnotil nenaplnění podmínek § 12 písm. a) zákona o azylu, které žalobce ani netvrdil. Ohledně podmínek § 12 písm. b) téhož zákona po přezkoumání postupu a jednotlivých závěrů žalovaného uzavřel, že se ztotožňuje s odůvodněním napadeného rozhodnutí na jeho str. 5 až 8, že pod toto ustanovení zákona o azylu nelze podřadit žádnou ze skutečností, které žalobce označil jako problémy plynoucí z jeho jezídské národnosti. Ohledně možností naplnění § 14 zákona o azylu žalobce neuvedl žádné zásadní azylově relevantní skutečnosti pro svůj případ, a to ani v žalobě. K neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu krajský soud po přezkoumání postupu a jednotlivých závěrů žalovaného konstatoval, že namítaná pochybení v případě žalobce v průběhu správního řízení nenastala, skutkový stav byl správním orgánem zjištěn úplně a dostatečně, a proto je i v této části rozhodnutí správné. Dodal, že žádost žalobce hodnotí spíše jako účelovou z důvodu legalizace jeho pobytu na území České republiky, k čemuž však zákon o azylu sloužit nemůže.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) opírá kasační stížnost o důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“). Rekapituluje důvody podání své žádosti o mezinárodní ochranu a nově doplňuje hrozící újmy v případě jeho návratu do Arménie v podobě vězení jeho synů za nenastoupení povinné vojenské služby a nasazení do předních linií v případě bojů a další ohrožení při výkonu vojenské služby. Přípustnost kasační stížnosti dovozuje z toho, že krajský soud hrubě pochybil při výkonu hmotného práva a nerespektoval ustálenou soudní judikaturu týkající se smyslu a účelu doplňkové ochrany. Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek i napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný podle svého vyjádření ke kasační stížnosti se závěry napadeného rozsudku plně souhlasí, odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněné ve správním řízení. Stěžovatelem v kasační stížnosti uvedené skutečnosti nespadají pod výčet důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, potažmo doplňkové ochrany nebo humanitárního azylu. Stěžovatel nebyl v zemi svého původu pronásledován ve smyslu zákona o azylu, přičemž nejde ani o případ naplnění důvodů pro udělení doplňkové ochrany. Stěžovatel již dva roky před odjezdem, kdy prodal majetek, popisované problémy již neměl, a tak intenzita jednání, o němž vypovídal, nemůže být hodnocena jako azylově relevantní.

Motivace zlodějů dobytka přitom nebyla dána jeho národností. Žalovaný považuje kasační stížnost za nedůvodnou a navrhuje, aby ji soud zamítl.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[7] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo možné kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

[8] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ byl v usnesení Nejvyššího správního soudu dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (dostupné stejně jako ostatní zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z www.nssoud.cz), vyložen tak, že kasační stížnost bude posouzena jako přijatelná v případě, že (1) vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné.

[9] Co se týče kasační argumentace o pronásledování stěžovatele v Arménii v podobě kradení jeho dobytka, napadání a bití, to vše pro jeho jezídskou národnost, považuje Nejvyšší správní soud přezkum napadeného rozhodnutí provedený krajským soudem za řádný a jeho závěry za přezkoumatelné a zákonné. Nejvyšší správní soud má stejně jako krajský soud i žalovaný za to, že *intenzita jednání, které stěžovatel popsal, nemůže být hodnocena jako azylově relevantní pronásledování.* Aniž by jakkoli zpochybňoval či popíral vlastní motivace stěžovatele k odchodu se svojí rodinou z Arménské republiky, z podkladů ve spise je zřejmý vývoj jeho tvrzení v průběhu řízení o žádosti o mezinárodní ochranu. Z jeho prvotních výpovědí nevyplývá, že by bylo možné opodstatněně usuzovat na krádeže jeho dobytka právě z důvodů jeho pronásledování pro jezídskou národnost, ani to, že by ústrky, slovní a fyzické útoky byly vůči němu vedeny pro jeho původ a natolik intenzivně, že by neustávaly ani poté, co již svůj dobytek prodal a další dva roky v Arménii vyčkával na doplacení kupní

ceny. Je rovněž zřejmé, že útoky, jimž byl dle své výpovědi vystaven osobami napojenými na místní policii, souvisely s organizovanou majetkovou kriminalitou těchto osob a nikoliv s jeho národností. Standardy policejní ochrany v Arménii před touto formou kriminality, či násilnou trestnou činností, jak je líčí stěžovatel ve svých výpovědích, je třeba vážit *vedle* konkrétního projevu ochoty či schopnosti využít všech dostupných prostředků právní ochrany v zemi původu, jak správně uzavřel krajský soud i žalovaný na str. 6 odůvodnění napadeného rozhodnutí. K otázce přístupu jezídů žijících v Arménii k ochraně příslušnými státními orgány před násilnou trestnou činností se Nejvyšší správní soud již vyjadřoval ve svém rozsudku ze dne 8. 11. 2017, č. j. 2 Azs 260/2017 – 40, kde uvedl: „*Stěžovatelka v řízení o žádosti opakovaně uváděla, že se na státní orgány neobrátila s žádostí o ochranu proto, že se bála, a proto, že by to bylo zbytečné. Nejvyšší správní soud má za to, že (...) bylo přinejmenším předčasné zatracovat možnost vyhledání ochrany u příslušných státních orgánů; z informací opatřených žalovaným totiž nevyplývá, že by arménské státní orgány v obecném měřítku selhávaly v poskytování ochrany před násilnou trestnou činností.*“

[10] Nejvyšší správní soud neshledal zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele v souvislosti s jeho námitkou explicitního nevypořádání se s žalobní výtkou ohledně zavraždění tří členů jeho rodiny pro jejich národnost. Předně je třeba uvést, že krajský soud se touto argumentací zabýval, když v bodě 19 odůvodnění napadeného rozsudku uvedl (zvýraznění doplněno): „*Žalovaný dále vypořádal v uvedeném smyslu prakticky všechna sdělení žalobce, tedy jak chování zlodějů dobytka, tak zbití opilými muži při nechuti žalobce oslavovat, problémy žalobcových chlapců ve škole, vypořádal i námitky žalobce ohledně překladu z průběhu řízení, poukázal i na určité nepřesnosti, které žalobce sdělil, a konečně i postupnou úpravu jeho tvrzení. Soud se s uvedeným odůvodněním žalovaného ztotožňuje a považuje ho za logické, uspořádané a vyčerpávající.*“ V bodě 21 pak krajský soud uvedl výslovně, že „*[Z]e skutečností zaznamenaných ve správním spise je pak rovněž patrné, že žalobce své problémy postupně gradoval a též, že je nelze považovat za zcela konzistentní. Poté, co popsal okrádání své osoby, zbití a nedovolání se pomoci ze strany policie, nakonec při seznámení s podklady sdělil, že největším problémem bylo zabití bratrance. Z uvedených důvodů soud nespatřil v nezjištění hrozby vážné újmy pro případ návratu žalobce do země původu (...) žádné pochybení.*“ Ze stran 7 až 8 odůvodnění napadeného rozhodnutí se přitom podává, že stěžovatel v rámci své prvotní výpovědi při pohovoru zmiňoval toliko úmrtí svého strýce a jeho syna („*Můj strýc zemřel, jeho syna také zabili.*“). Následně tuto informaci doplnil tím, že jeho bratranec byl před 14 lety „*jako člen arménské armády brutálně zavražděn ze strany samotných Arménců, a to právě kvůli jeho jezídské národnosti. Když si na to jeho rodiče stěžovali, byli sami zabiti policií.*“ Pro pozměňování tvrzení žalovaný vycházel zejména z původní výpovědi, jelikož následné změny vyhodnotil jako snižující věrohodnost, krajský soud se i touto úpravou stěžovatelových tvrzení zabýval a takové posouzení správních orgánů aproboval.

[11] Jelikož ohledně nevypořádání tohoto žalobního bodu stěžovatel namítá (krom zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení) i nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, Nejvyšší správní soud připomíná, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí. K otázce, jaké minimální kvality musí odůvodnění (ať už soudního, či správního) rozhodnutí vykazovat, se Nejvyšší správní soud vyjádřil například v rozsudku ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 – 130, kde uvedl, že „*přestože je*

třeba na povinnosti dostatečného odůvodnění rozhodnutí z hlediska ústavních principů důsledně trvat, nemůže být chápána zcela dogmaticky. Rozsah této povinnosti se totiž může měnit podle povahy rozhodnutí a musí být posuzován ve světle okolností každého jednotlivého případu. Zároveň tento závazek nemůže být chápán tak, že vyžaduje za všech okolností podrobnou odpověď na každý jednotlivý argument účastníka." (obdobně i v rozsudku ze dne 25. 3. 2010, č. j. 5 Afs 25/2009 – 98, publikovaném pod č. 2070/2010 Sb. NSS). Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, „*není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná*". Povinnost soudu řádně odůvodnit své rozhodnutí není nutno dle Ústavního soudu pojímat tak široce, že by bylo třeba vždy vyslovit podrobnou odpověď na každý argument účastníka řízení.

[12] Ohledně kasačních námitek týkajících se zdravotního stavu manželky, hrozby věznění synů z důvodu nenastoupení vojenské služby v Arménii a rizik jejich následného výkonu vojenské služby v Arménii Nejvyšší správní soud konstatuje, že nejde o důvody, které by se vztahovaly k osobě stěžovatele, nýbrž k jeho rodinným příslušníkům, kteří všichni požádali rovněž o mezinárodní ochranu, a měli tedy reálnou možnost je uplatnit v řízeních o svých žádostech.

[13] Krajský soud se zcela adekvátně zabýval otázkou existence důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, přičemž v intencích projednávaného případu správně posuzoval, zda je řádně a úplně odůvodněna neexistence hrozby mučení, nelidského či ponižujícího zacházení, jelikož to bylo jádrem stěžovatelovy argumentace v žádosti o mezinárodní ochranu. Krajský soud správně vyhodnotil, že tuto hrozbu vázal stěžovatel k jednání zlodějů dobytka, lidí, s nimiž si dohodl koupi dobytka, a k jednání policie, kde si na uváděné problémy stěžoval.

[14] Nejvyšší správní soud s ohledem na všechna stěžovatelova sdělení souhlasí se závěrem správního orgánu, že se v daném případě jedná o problémy, které vůbec po návratu do vlasti nastat nemusí, za správné a zákonné. Nenalezl žádné pochybení, které by mělo za následek stěžovatelem namítané hrubé pochybení při výkonu hmotného práva nebo nerespektování ustálené soudní judikatury týkající se smyslu a účelu doplňkové ochrany.

[15] Nejvyšší správní soud se rovněž ztotožňuje s krajským soudem v tom směru, že přesídlení stěžovatele včetně jeho celé rodiny v rámci Arménské republiky do míst, kde je jezídská menšina lépe etablovaná, je možné. Mezistátní konflikt o území Náhorního Karabachu přitom nevyvolává takové ohrožení stěžovatele svévolným násilím, které by přestavovalo vážné ohrožení jeho života nebo důstojnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; nebylo shledáno ani zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či ve

formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž nezbylo než podanou kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost.

[17] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[18] V řízení o kasační stížnosti byla stěžovateli ustanovena zástupkyní JUDr. Lucie Straková, advokátka se sídlem Babická 2379/1a, Praha 4. Hotové výdaje a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přiznal advokátce odměnu za dva úkony právní služby, a to první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) a doplnění kasační stížnosti § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, a to ve výši 3100 Kč za každý [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. advokátního tarifu], přičemž k nim náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Zástupkyně stěžovatele není plátcem daně z přidané hodnoty. Celkem tedy odměna ustanovené zástupkyně činí částku ve výši 6800 Kč [(2 x 3100 Kč) + (2 x 300 Kč)].

[19] Ačkoliv zástupkyně nárokovala odměnu za nahlížení do spisu dne 19. 9. 2019, Nejvyšší správní soud odměnu za tento úkon právní služby nepřiznal. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu se totiž „*nejedná o úkon právní služby ve smyslu § 11 advokátního tarifu. Nahlížení a studium spisu (...) je třeba považovat za součást úkonu právní služby spočívajícího v převzetí a přípravě zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu, nikoli za samostatný úkon právní služby, jenž by byl svou povahou nejbližší prostudování trestního spisu při skončení vyšetřování ve smyslu § 11 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 11 odst. 3 citované vyhlášky. V daném případě se jedná o nezbytný krok na počátku zastupování v řízení o kasační stížnosti, aby se ustanovený advokát s věcí seznámil, nejde tedy o úkon srovnatelný s prostudováním trestního spisu dle cit. ustanovení vyhlášky, k němuž dochází v průběhu trestního řízení, a to po skončení jeho přípravné fáze.*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2008, č. j. 5 Azs 33/2008 – 40, rozsudek ze dne 13. 6. 2018 č. j. 3 Ads 35/2017 – 15, či rozsudek ze dne 10. 6. 2009, č. j. 6 Ads 21/2009 – 56).

[20] Nejvyšší správní soud zástupkyni přiznal cestovní náhrady (404 km ze sídla zástupkyně do sídla soudu a zpět) spojené s nahlížením do spisu dne 19. 9. 2019, a to náhradu za použití silničního motorového vozidla ve výši 1656 Kč (4,1 Kč/km x 404 km) [základní náhrada za 1 km jízdy 4,10 Kč dle § 1 písm. b) vyhlášky č. 333/2018 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad ve spojení s § 13 odst. 5 advokátního tarifu] a dále náhradu nákladů pohonných hmot ve výši 719 Kč (0,053 l/km x 33,6 Kč/l x 404 km) [průměrná spotřeba 5,3 l/100 km dle technického průkazu použitého automobilu, průměrná cena motorové nafty 33,60 Kč/l dle § 4 písm. c) vyhlášky č. 333/2018 Sb.]. Dále soud zástupkyni přiznal náhradu za promeškaný čas (3 hod. 52 min.) spojený s cestováním za účelem nahlížení do spisu ve výši 800 Kč (100 Kč za každou i jen započatou půlhodinu dle § 14 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy činí cestovní náhrada a náhrada za promeškaný čas 3175 Kč.

[21] Částka odměny za zastupování v řízení o kasační stížnosti včetně náhrady hotových výdajů zástupkyně stěžovatele v celkové výši činí 9975 Kč a bude jí vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. prosince 2019

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu